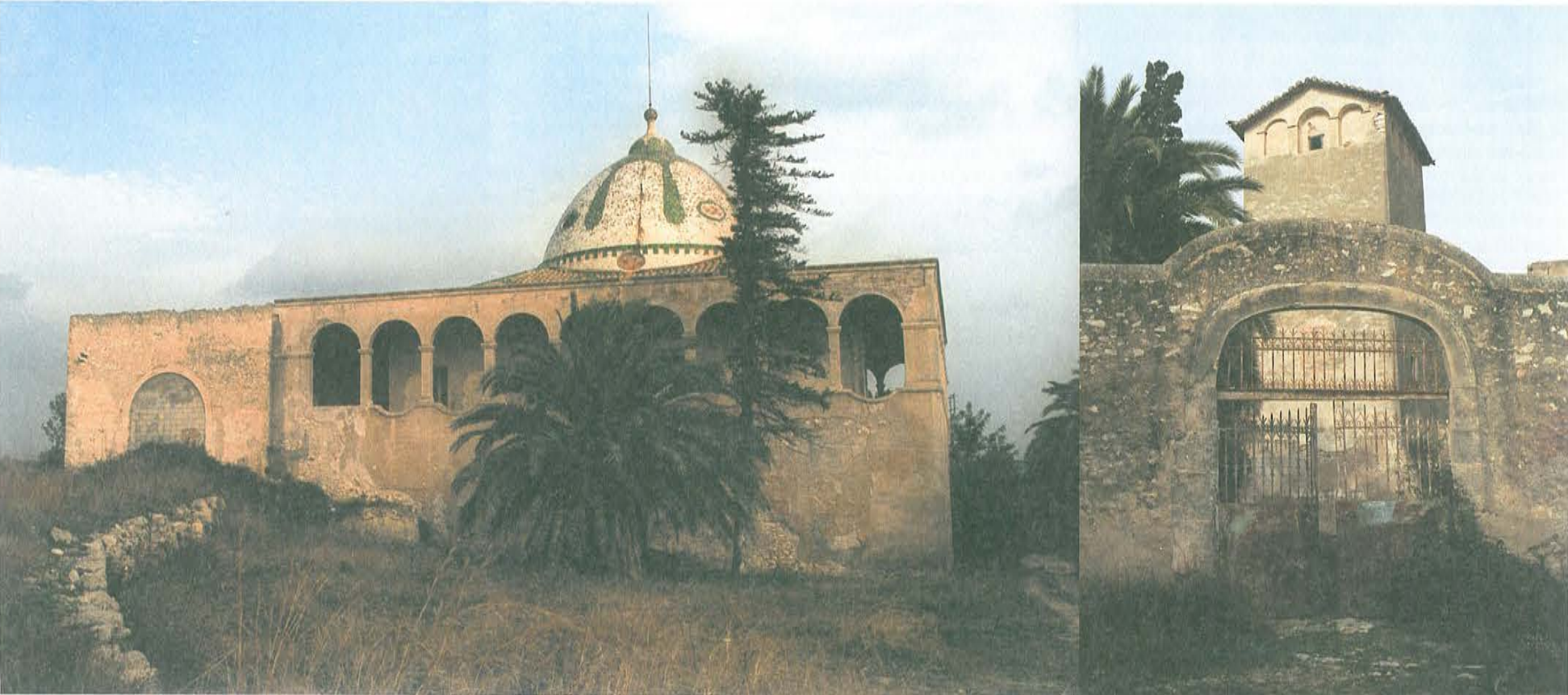

El Mas Sordé, una residència modernista lligada a la història del territori

L'economia basada en la producció agrària, i en especial la de l'activitat vitivinícola, va exigir, ja des de fa 2000 anys, amb la implantació de les *vilae* romanes, i fins a començaments del segle XX, l'estructuració del territori al voltant de grans masos o masies, els quals, a més de tenir les estructures necessàries per a l'elaboració dels productes del camp, eren residència dels seus propietaris.

El Mas Sordé, popularment anomenat mas de la Cúpula, i avui totalment abandonat, està situat al terme municipal de Tarragona, a la confluència de la carretera del Catllar amb l'autopista A7. És un d'aquells exemples d'edificis rurals que ha tingut una llarga història de lligam amb el territori i de funcionament ininterromput; en aquest cas, des del segle XIV fins a començaments del segle XX.

En aquest últim període, es va produir el darrer esforç dels seus propietaris per disposar d'un edifici que havia de complir certes funcions industrials lligades a l'elaboració de productes del camp, ara que havia de ser la seva residència i edifici emblemàtic.

L'edifici, construït al segle XX, s'estructura al voltant d'un antic mas fortificat d'origen medieval, del qual es conserva una torre de defensa i bona part de les edificacions annexes.

El projecte, portat a terme per l'arquitecte Josep M. Pujol de Barberà, va consistir a aprofitar l'estructura essencial dels edificis preexistents i a donar-los valor dins d'un nou conjunt, adequat a les necessitats del moment.

El mas, amb la seva torre tardogòtica quedà integrat en un pati limitat pels antics edificis, al costat del qual es va bastir una construcció nova, que a partir d'aquell moment va passar a dominar el conjunt.

A la part nord va quedar l'antic mas, limitat a la banda est per altres edificacions antigues dels segles XVII i XVIII. A l'oest del pati es va construir l'edifici nou.

L'edifici projectat per Josep M. Pujol està format per un paral·lelepípede de base quadrada de dues plantes d'alçada, coronat per una gran cúpula. La planta baixa, a la qual s'accedeix només pel pati, està formada per l'estructura portant de la planta següent, que s'aprofita totalment i dona lloc a un conjunt de cubs per a l'elaboració del vi. La part central queda tancada per un cilindre d'obra de maçoneria que correspon a l'estructura portant de la cúpula. Al seu torn, se subdivideix radialment en diferents cubs, als quals es pot accedir per la part superior. A tres de les bandes d'aquest nivell de l'edifici hi ha un altre seguit de cubs, en aquest cas, de planta rectangular.

A la primera planta, o planta noble, hi ha l'habitatge, que s'estructura al voltant d'un gran espai de planta circular cobert per la cúpula, i les

estances del qual tenen accés directe a una galeria oberta, o lògia perimetral, que envolta l'edifici pels quatre costats i permet una esplèndida vista sobre el territori que domina i sobre l'era enrajolada, que encara es conserva a la part de ponent.

La sala noble que presideix la cúpula, a la seva part interior, està profusament decorada amb motius clàssics, columnes i pilastres jòniques, motllures clàssiques i motius florals.

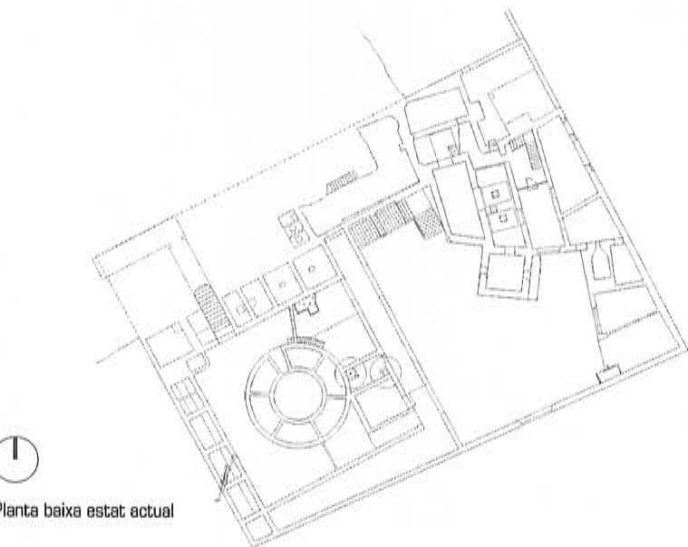
La decoració sorprèn per aquesta barreja de classicisme i de modernisme, tan freqüent en les obres dels arquitectes de principis del segle XX. A la part exterior hi ha un trencadís gaudinià de rajola vidriada blanca i verda, que recobreix tot l'exterior de la cúpula i dona un atractiu toc de color al conjunt d'edificis que emergeixen sobre un turó envoltat de vinyes.

De moment, han fallat els diversos intents de recuperació del conjunt com a part integrant i representativa d'un complex hotelier lligat a la pràctica del golf. Esperem que en un futur proper se'n trobi finalment un ús compatible i adequat, que pugui justificar-hi la inversió, i que permeti finalment la rehabilitació i la restauració d'aquesta peça d'arquitectura rural, a cavall entre la història medieval i el segle XX.

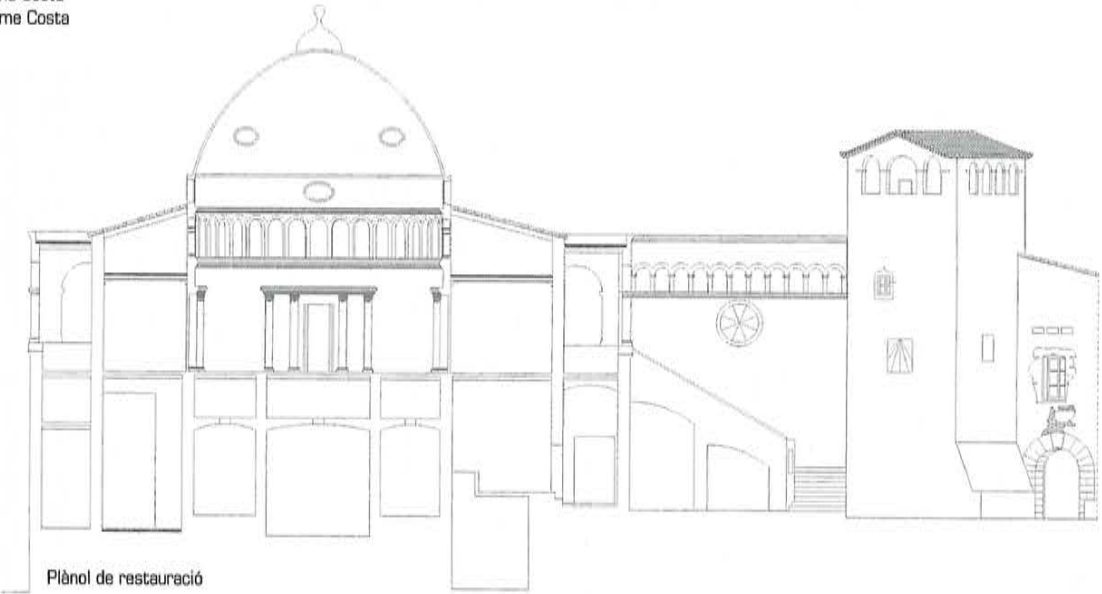
Jaume Costa i Pallejà, arquitecte territorial del departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

fotografies: Ariadna Costa
aixecaments: Jaume Costa

Planta baixa estat actual

Plànol de restauració